

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๑๐๐๕/ ๑๐๒๐

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ ๗๑๗ กษ๖.
รับที่(อีเมล) -
วันที่ ๒๓ มี.ค. ๒๕๖๖ ๑๔:๓๐ น.

กระทรวงการคลัง
ถนนพระรามที่ ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๒๓ มกราคม ๒๕๖๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาญาติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ และปัญหาแชร์ลูกโซ่
ของสภาผู้แทนราษฎร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๒๔๘๔๖ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย ตารางแสดงผลการพิจารณาญาติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ และปัญหาแชร์ลูกโซ่
ของสภาผู้แทนราษฎร

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายสุพัฒนพงษ์ พันธ์มีเชาว์) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งให้กระทรวงการคลัง (กค.) เป็นหน่วยงานหลัก ในการรับญาติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบ และปัญหาแชร์ลูกโซ่ (ญาติฯ) ของสภาผู้แทนราษฎร พร้อมทั้งข้อเสนอแนะ ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย (มท.) กระทรวงแรงงาน (รง.) กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (ดศ.) กระทรวงยุติธรรม (ยธ.) สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของญาติฯ และข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม ส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กค. ขอเรียนว่า กค. ร่วมกับ มท. รง. ศธ. ดศ. ยธ. สำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (สตช.) ได้พิจารณาความเหมาะสมและข้อเสนอแนะของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในญาติฯ ดังกล่าวแล้ว X ซึ่งหน่วยงานข้างต้นได้มีการดำเนินการ ดังมีรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยสรุปได้ ดังนี้

๑. ปัญหาเกี่ยวกับหนี้ในระบบ

๑.๑ ด้านนโยบายและการบริหารจัดการภาครัฐ และด้านเศรษฐกิจและสังคม

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
กค.	๑. ดำเนินนโยบายการคลังในการสนับสนุนดูแลเศรษฐกิจ เพื่อรักษาเสถียรภาพและความยั่งยืนทางการคลัง ควบคู่กับการรักษาระดับการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้เหมาะสม รวมถึงดูแลบรรเทาผลกระทบต่อการดำรงชีพของประชาชนแบบเฉพาะกลุ่ม ๒. ร่วมกับหน่วยงานภาคีในการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบผ่านการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหานี้ในระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืนตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๕๙ ใน ๕ มิติ ได้แก่ (๑) การดำเนินการอย่างจริงจังกับเจ้าหนี้ในระบบที่ผิดกฎหมาย (๒) การเพิ่มช่องทางการเข้าถึงสินเชื่อในระบบให้กับลูกหนี้ในระบบและประชาชนทั่วไป (๓) การลดภาระหนี้ในระบบโดยการไกล่เกลี่ยประนอมหนี้ระบบระหว่างลูกหนี้และเจ้าหนี้ในระบบ (๔) การเพิ่มศักยภาพของลูกหนี้ในระบบ (๕) การสนับสนุน

/หน่วยงาน. ...

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
	การดำเนินงานแก้ไขปัญหานี้นอกระบบของหน่วยงานภาครัฐและองค์กรการเงินชุมชนที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ได้บูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำฐานข้อมูลนอกระบบ และจัดให้มีช่องทางให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหานี้นอกระบบ และปัญหาการทวงถามหนี้ ผ่านศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ สายด่วน ๑๓๕๔ ๓. กำหนดแนวนโยบายการดำเนินงานของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ (Specialized Financial Institutions : SFIs) ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๘) เพื่อให้ SFIs ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการตามพันธกิจ โดยประกอบด้วย ๓ หลักการ ได้แก่ (๑) Finance for all (๒) Literacy for all และ (๓) Responsibility for all ๔. ร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ของ SFIs โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป
มท.	ได้จัดตั้งศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและศูนย์ดำรงธรรมอำเภอ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการรับเรื่องร้องเรียนร้องทุกข์รวมถึงรับเรื่องปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนะของประชาชน โดยดำเนินการแก้ไขปัญหานี้สืบตามกรอบการดำเนินการของคณะกรรมการกำกับการแก้ไขปัญหานี้สืบของประชาชนรายย่อย (คณะกรรมการฯ) สำนักงาน ก.พ.ร.
รง.	๑. คณะกรรมการค่าจ้าง ได้พิจารณากำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ปี ๒๕๖๕ โดยกำหนดอัตราค่าจ้างขั้นต่ำเพิ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ ๘ - ๒๒ บาท โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป ๒. กรมการจัดหางานมีแนวทางการดำเนินการในปีงบประมาณ ๒๕๖๖ ได้แก่ การจัดกิจกรรมเพิ่มอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับประชาชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการรับงานไปทำที่บ้าน โดยการให้ความรู้หรือพัฒนาทักษะด้านอาชีพ และการสนับสนุนเงินช่วยเหลือผ่านกองทุนเพื่อผู้รับงานกลับไปทำที่บ้าน ๓. กรมพัฒนาฝีมือแรงงานมี “โครงการพัฒนาทักษะแรงงานอิสระยุค ๔.๐ (Gig Worker)” ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่มีผลิตภาพและรายได้สูงขึ้น ผ่านการพัฒนาทักษะแรงงานตามบริบทของพื้นที่
ศธ.	๑. ดำเนินการจัดทำระบบการลงทะเบียนโครงการแก้ไขปัญหานี้สินครู “สร้างโอกาสใหม่ให้ครูไทย” ผ่านเว็บไซต์ https://td.moe.go.th ๒. จัดตั้งสถานีแก้หนี้ครูในระดับเขตพื้นที่และระดับจังหวัด รวมถึงจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้สินครู ๓. เจาะขอความร่วมมือจากสหกรณ์ออมทรัพย์ครูทั่วประเทศ เพื่อพิจารณาปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ๔. ประสานขอความร่วมมือจากธนาคารออมสินให้ชะลอการดำเนินการทางกฎหมายกับครูและบุคลากรทางการศึกษา (ครูฯ) ที่เป็นลูกหนี้ผิดนัดชำระ
ยธ.	๑. กรมสอบสวนคดีพิเศษได้จัดตั้งศูนย์ช่วยเหลือลูกหนี้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมเพื่อช่วยเหลือลูกหนี้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมในมิติต่าง ๆ ทั้งนี้ กรมสอบสวนคดีพิเศษอยู่ระหว่างการพิจารณาจัดตั้งศูนย์แก้ไขปัญหานี้สินแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว (One Stop Service Debtor Center) ๒. กรมบังคับคดีอยู่ระหว่างการดำเนินการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้ที่อยู่นอกระบบที่อยู่ในชั้นบังคับคดี และได้ร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพจัดงานมหกรรมไกล่เกลี่ยหนี้ครัวเรือนและยุติธรรมพบประชาชนครอบคลุม ๗๗ จังหวัด

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
สำนักงาน ก.พ.ร.	คณะกรรมการฯ มีการดำเนินการ ได้แก่ (๑) การจัดหาแหล่งสินเชื่อสำหรับประชาชนและผู้ประกอบการรายย่อย และ (๒) การเร่งปรับโครงสร้างหนี้ของประชาชน
สทช.	ได้จัดตั้งศูนย์ปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนี้ในระบบ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ศปน.ตร.) ได้มีการดำเนินการเกี่ยวกับปัญหานี้ในระบบอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ โดยการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่ได้กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ในระบบอย่างบูรณาการและยั่งยืน ๕ มิติ ได้แก่ (๑) จัดการเจ้าหนี้ในระบบ (๒) โกล่เกลี่ยประนอมหนี้ (๓) จัดหาแหล่งเงินในระบบ (๔) พัฒนาคุณภาพของลูกหนี้ และ (๕) สร้างภูมิคุ้มกัน

๑.๒ ด้านกฎหมาย

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
กค.	การพิจารณาร่างหรือปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับปัญหานี้ในระบบและปัญหาแชร์ลูกโซ่อาจมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงควรจัดให้มีการหารือร่วมกัน รวมทั้งศึกษาแนวทางและผลกระทบต่อไป
ยธ.	กรมบังคับคดีได้ดำเนินการเสนอร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่...) พ.ศ. (กระบวนพิจารณาเกี่ยวกับการฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้) เพื่อปรับปรุงแก้ไขกระบวนการฟื้นฟูกิจการของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งที่ประชุมสภาผู้แทนราษฎรได้มีมติรับหลักการแล้ว และขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติล้มละลาย (ฉบับที่...) พ.ศ.
สำนักงาน ก.พ.ร.	คณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และแนวทางกำกับดูแล ได้แก่ (๑) ประกาศคณะกรรมการทวงถามหนี้ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายใด ๆ ในการทวงถามหนี้ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๔ (๒) ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส ๒. ๑๔/๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้สถาบันการเงินเฉพาะกิจอย่างยั่งยืน ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๖๔ และ (๓) ประกาศคณะกรรมการว่าด้วยสัญญา เรื่อง ให้ธุรกิจให้เช่าซื้อรถยนต์ และรถจักรยานยนต์เป็นธุรกิจควบคุมสัญญา พ.ศ. ๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕

๒. ปัญหาเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
กค.	๑. ปัจจุบันการดำเนินคดีตามพระราชกำหนดการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน พ.ศ. ๒๕๖๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินฯ) มี กค. โดยสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒. สำหรับการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับแชร์ลูกโซ่ (ผู้กระทำความผิดฯ) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินมีอำนาจยึดทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดฯ รวมถึงในกรณีที่ผู้กระทำความผิดฯ มีการถ่ายโอนทรัพย์สินไปยังบุคคลอื่น อย่างไรก็ดีทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดที่ถูกยึดมาจากผู้กระทำความผิดฯ นั้น มักจะไม่เพียงพอที่จะเฉลี่ยคืนให้กับผู้เสียหายในแต่ละคดี ดังนั้น จึงอาจไม่เพียงพอที่จะนำมาเข้ากองทุนเพื่อเยียวยาผู้เสียหาย

หน่วยงาน	ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการ
	๓. สำหรับการป้องกันการนำเงินที่ได้จากการกระทำความผิดออกนอกประเทศนั้น เห็นควรให้หน่วยงานที่มีอำนาจดำเนินการตรวจสอบธุรกรรมทางการเงินที่ส่อไปในทางผิดปกติ และควรประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรับทราบข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำความผิด และป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ๔. เห็นควรให้ ดศ. เป็นหน่วยงานที่ช่วยสนับสนุนในการหามาตรการ เพื่อจัดการกับผู้กระทำความผิดฯ ตั้งแต่ต้นทางของการกระทำความผิด เนื่องจากปัจจุบัน ดศ. ได้ออกประกาศกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เรื่อง ขั้นตอนการแจ้งเตือน การระงับการทำให้แพร่หลายของข้อมูลคอมพิวเตอร์ และการนำเข้าข้อมูลคอมพิวเตอร์ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๕. กค. โดย สศค. ได้จัดให้มีช่องทางให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาแชร์ลูกโซ่ ผ่านศูนย์รับแจ้งการเงินนอกระบบ สายด่วน ๑๓๕๙
ศธ.	จัดให้มีเว็บไซต์ในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการเงิน รวมถึงจัดทำหลักสูตรพัฒนาครูฯ เพื่อให้ครูฯ มีความรู้ทางการเงินและการบริหารจัดการหนี้ โดยประสานขอความร่วมมือไปยังตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สถาบันการเงิน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์ภายใต้แพลตฟอร์ม “KHURU ONLINE”
ดศ.	๑. จะดำเนินการยื่นคำร้องพร้อมแสดงพยานหลักฐานต่อศาล เมื่อได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งระงับการแพร่หลายหรือลบข้อมูลดังกล่าวออกจากระบบ ๒. ดศ. โดยศูนย์ต่อต้านข่าวปลอมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริง และประชาสัมพันธ์ข้อเท็จจริงของข่าวปลอมเกี่ยวกับการหลอกลวงทุนออนไลน์ และหลอกลวงกู้เงินออนไลน์ เพื่อป้องกันไม่ให้ประชาชนหลงเชื่อ ๓. ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาสื่อสังคมออนไลน์ที่มีผลกระทบต่อประชาชน โดยกำหนดมาตรการแจ้งเตือน รวมถึงมาตรการอายัดบัญชี เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์ และสร้างความตระหนักรู้แก่ประชาชน
ยธ.	มอบหมายกรมสอบสวนคดีพิเศษทำการศึกษา วิเคราะห์พฤติกรรมการกระทำความผิดของกลุ่มอาชญากรรม และเสนอทบทวนแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชกำหนดการกู้ยืมเงินฯ ในการกำหนดให้การกระทำในลักษณะเป็นแม่ทัพหรือแม่ข่าย หรือการชักชวนผู้อื่นหรือประชาชนให้เข้าร่วมลงทุน เป็นความผิดต่อกฎหมายว่าด้วยการกู้ยืมเงินที่เป็นการฉ้อโกงประชาชน นอกจากนี้ ยธ. อยู่ระหว่างการพัฒนาแอปพลิเคชัน เพื่อใช้ในการตรวจสอบระดับความเสี่ยงของธุรกิจต้องสงสัย โดยประชาชนสามารถใช้งานเพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการตัดสินใจในการลงทุน

๓ ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

สำหรับข้อเสนอแนะในการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินนอกระบบของต่างประเทศ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้นั้น กค. ร่วมกับ มท. รง. ศธ. ดศ. ยธ. สำนักงาน ก.พ.ร. และ สตช. จะนำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปพิจารณาศึกษาต่อไป อย่างไรก็ตาม คณะกรรมการแก้ไขปัญหาหนี้สินแห่งชาติมีอำนาจในการกระทำกิจการ

พิจารณาสอบสวน หรือศึกษาเรื่องใด ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับหนี้สินทุกระดับ จึงสามารถดำเนินการ
พิจารณาและเสนอแนวทางเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินดังกล่าวได้โดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาคม เติมพิทยาไพสิฐ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง
กองนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน
โทร. ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๒๙ ต่อ ๑๑๘
โทรสาร ๐โทรสาร ๐ ๒๑๖๙ ๗๑๓๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย